

Bożena Szewczul

Doktorat ks. Marka Saja

Prawo Kanoniczne : kwartalnik prawnohistoryczny 44/3-4, 290-293

2001

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

ścielnego życia sakramentalnego w Polsce. Ocena ta zawiera zarówno akcenty pozytywne jak i uwagi krytyczne A u t o r a.

Obaj recenzenci ocenili dysertację pozytywnie, jako pierwszą próbę syntetycznego uporządkowania polskiego ustawodawstwa synodalnego z lat 1983-1999, dotyczącego odnowy życia sakramentalnego wiernych. Podkreślili, iż zasługuje na uznanie wysiłek D o k t o r a n t a włożony w zebranie materiału, jego syntetyczne uporządkowanie i wnikliwą analizę. Poza tym rozprawa doktorska może stanowić materiał dla dalszych, bardziej szczegółowych opracowań tematyki synodalnej w zakresie podjętym przez ks. K. D u l l a k a jak również co do innych zagadnień np. struktury kościelnej, dyscypliny duchowieństwa czy zadań osób konsekrowanych we współczesnym Kościele polskim itp.

Rada Wydziału Prawa Kanonicznego UKSW, biorąc po uwagę wyniki egzaminu doktorskiego, walor naukowy przedłożonej pracy właściwy dla rozpraw doktorskich, opinie recenzentów oraz pozytywny wynik obrony, nadała ks. K. D u l l a k o w i stopień naukowy doktora nauk prawnych w zakresie prawa kanonicznego.

Bożena Szewczul

DOKTORAT KS. MARKA SAJA

Dnia 22 maja 2001 roku na Wydziale Prawa Kanonicznego Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie odbyła się publiczna obrona pracy doktorskiej ks. mgra Marka S a j a, absolwenta wymienionego wyżej Wydziału, kapłana ze Zgromadzenia Najświętszego Odkupiciela.

D o k t o r a n t przedłożył Radzie Wydziału rozprawę pt. *Formacja do życia zakonnego i kapłańskiego w Wyższym Seminarium Duchownym Warszawskiej Prowincji Zgromadzenia Najświętszego Odkupiciela*. Praca doktorska zastała napisana na Wydziale Prawa Kanonicznego UKSW pod kierunkiem ks. prof. dra hab. Juliana Kałowskiego MIC. Recenzentami rozprawy byli: ks. prof. dr hab. Józef Krzywda (PAT) oraz ks. prof. dr hab. Józef Wroceński (UKSW).

Zagadnienie formacji zakonnej i kapłańskiej, czyli przygotowanie kandydatów do życia zakonnego i kapłańskiego, zawsze stanowiło przedmiot szczególnej troski Kościoła, który ma prawo i obowiązek formowania osób przeznaczonych do pełnienia świętych posług. Stąd prawodawca kościelny oraz właściwe władze zakonne formułują wiele wskazań dotyczących formacji zakonno-kapłańskiej. Każdy zakonnik i kapłan, zobowiązany jest do ich wypełniania, a tym samym do ciągłego pogłębiania swego życia wewnętrznego, podejmowania świadomych i zamierzo-

nych działań zmierzających do ukształtowania swej osoby na wzór Chrystusa. Zadanie to pozostaje wciąż aktualne i stanowi podstawę w wychowaniu kapłanów i zakonników.

Potrzebę całościowego opracowania problematyki prawnej dotyczącej procesu formacji – zwłaszcza w kontekście przemian dokonujących się w Polsce, a także w mentalności współczesnego człowieka – dostrzegł ks. mgr M. S a j i uczynił to zagadnienie przedmiotem swej dysertacji. D o k t o r a n t postawił sobie za cel ukazanie – nie opracowanej dotychczas całościowo – formacji zakonno-kapłańskiej polskich Redemptorystów na tle powszechnego prawodawstwa Kościoła z uwzględnieniem ich własnej specyfiki.

Przedłożona Radzie Wydziału dysertacja doktorska, licząca 323 strony zawiera spis treści, obszerny (liczący 5 stron) wykaz skrótów, imponującą bibliografię (47 stron), wstęp, sześć rozdziałów merytorycznych oraz zakończenie. Ujęcie pracy w ramy sześciu rozdziałów umożliwiło A u t o r o w i swobodę poruszania się wśród podejmowanych kwestii oraz pozwoliło w sposób wyczerpujący przedstawić rozległość i złożoność problematyki.

We *Wstępie* A u t o r wyjaśnia przyczyny podjęcia tematu dysertacji oraz problematykę z nim związaną, opisuje metody badań oraz uzasadnia osnowę pracy. Lektura *Wstępu* budzi zainteresowanie treścią całości rozprawy, tym bardziej, że D o k t o r a n t sygnalizuje potrzebę dostosowania formacji do współczesnych przemian społeczno-kulturalnych oraz społeczno-politycznych w Polsce.

W pierwszym rozdziale pracy ks. mgr M. S a j – wychodząc z założenia, iż każda formacja ma ściśle określone miejsce, które w dużym stopniu na nią wpływa – zaprezentował rys historyczny swego Zgromadzenia powstałego ponad 250 lat temu. Następnie A u t o r ukazał moment założenia i historię Warszawskiej Prowincji Redemptorystów, a na tym tle sylwetkę duchową Wyższego Seminarium tej Prowincji. Treść niniejszego rozdziału służy pomocą w zrozumieniu specyfiki miejsca formacji tj. Seminarium Duchownego Warszawskiej Prowincji Redemptorystów z uwzględnieniem charyzmatu Założyciela i całego dziedzictwa instytutu.

Drugi rozdział zawiera omówienie niektórych zagadnień związanych z samym pojęciem formacji i jej zadaniami, w oparciu o podstawowe zapisy prawa i ogólne określenia teologiczne. Dużo uwagi A u t o r poświęcił tu osobom odpowiedzialnym za formację.

W trzecim rozdziale zatytułowanym *Etapy formacji seminaryjnej* zostały przedstawione poszczególne okresy formacji w Seminarium Redemptorystów: postulat, nowicjat i studentat. Postulat, który jest jednocześnie czasem dwuletniego studium filozofii umożliwia kandydatom poznanie Zgromadzenia i ugruntowanie się, co do słuszności wyboru drogi życia. Następujący po nim nowicjat rozpoczyna właściwe życie zakonne oraz przygotowuje bezpośrednio do decyzji

i złożenia pierwszej profesji zakonnej. Studentat – najdłuższy etap – poprzez studia teologiczne prowadzi do złożenia wieczystej profesji i przyjęcia święceń kapłańskich. D o k t o r a n t, analizując wymogi stawiane alumnom w okresie studentatu odwołuje się często do sytuacji zaobserwowanych we współczesnym świecie, co pozwoliło mu na dokładniejsze ukazanie celów ku jakim formacja powinna zmierzać. Na taki sposób ujęcia problemu, jako godny pochwały, zwrócili uwagę recenzenci dysertacji.

Przedmiot czwartego rozdziału stanowi opis formacji realizowanej na drodze rad ewangelicznych. Do trzech podstawowych ślubów: czystości, ubóstwa i posłuszeństwa członkowie Zgromadzenia Redemptorystów dołączają – przy profesji wieczystej – charakterystyczny dla nich czwarty ślub wytrwałości, pochodzący od św. Alfonsa Liguori i nawiązujący do początków Zgromadzenia. Ślub ten jest określany także mianem przysięgi. Gruntowna analiza ślubów – dokonana przez A u t o r a – ukazuje specyfikę i osobowość Zgromadzenia Najświętszego Odkupiciela.

Formacja do dyscypliny zakonnej to temat piątego rozdziału pracy, gdzie ks. M. S a j skrupulatnie przedstawił szereg ćwiczeń duchownych, w których uczestniczą alumni. Wymieniając poszczególne praktyki modlitewne A u t o r opierał się na Kodeksie Prawa Kanonicznego z 1983 roku oraz na innych dokumentach dotyczących formacji i dodatkowo ukazał je w świetle prawa własnego Zgromadzenia, tradycji sięgającej Założyciela i dziedzictwa instytutu. W tym samym rozdziale została podkreślona w sposób wyraźny formacja do życia we wspólnocie, akcentowanego mocniej w prawodawstwie Zgromadzenia Redemptorystów. A u t o r poświęcił dużo uwagi kwestii informacji, słusznie zauważając, że sprawne przekazywanie wiadomości stanowi ważny czynnik w poprawnym funkcjonowaniu wspólnoty seminaryjnej i skuteczniej przyczynia się do osiągnięcia jedności i braterstwa we wspólnocie. Jeden z recenzentów zwrócił uwagę, iż wypracowana w tym względzie organizacja formacji w Seminarium Redemptorystów może służyć jako przykład dla innych ośrodków formacyjnych. Ponadto specyfikę życia seminaryjnego Warszawskiej Prowincji Redemptorystów stanowi obecność alumnów należących do obrządku grecko-katolickiego, co pozwala studentom poznać inne obrządki oraz historię sąsiednich narodów i Prowincji.

Ostatni, szósty rozdział dotyczy formacji pastoralnej. D o k t o r a n t przedstawił w nim charakterystyczne dla swego Zgromadzenia pola działalności apostołskiej i adekwatne do nich przygotowanie w trakcie formacji seminaryjnej. Charakterystyczne płaszczyzny działalności apostołskiej Zgromadzenia Redemptorystów to: misje zagraniczne, rekolekcje parafialne, duszpasterstwo parafialne oraz współpraca z laikiem. Dużo uwagi ks. M. S a j poświęcił tej ostatniej kwestii, akcentując w tym względzie nie tylko wymogi prawa powszechnego, ale także prawa własnego Zgromadzenia, które w ostatnich latach zmierza do włączenia osób

świeckich w ramy swojej działalności misyjnej. W tej dziedzinie – w czasie formacji – alumni wykazują się dużą aktywnością.

Dysertacja doktorska ks. M. S a j a posiada cechy dobrej monografii i przedstawia dużą wartość naukową. Wnosi jednocześnie cenny wkład w zakresie prawa zakonnego, a szczególnie w dziedzinie formacji do życia zakonnego i kapłańskiego. Przyczynia się ona do pogłębienia zagadnień ważnych w życiu Kościoła stąd może mieć duże znaczenie praktyczne.

Rada Wydziału Prawa Kanonicznego UKSW, biorąc po uwagę wyniki egzaminu doktorskiego, walor naukowy przedłożonej pracy właściwy dla rozpraw doktorskich, opinie recenzentów oraz pozytywny wynik obrony, nadała ks. Mar-kowi S a j o w i stopień naukowy doktora nauk prawnych w zakresie prawa kanonicznego.

Bożena Szewczul

NOWI MAGISTRZY PRAWA KANONICZNEGO

W ostatnim okresie dyplom magistra prawa kanonicznego uzyskali następujący absolwenci Wydziału Prawa Kanonicznego UKSW:

1. Konrad B a r e j a, przedkładając pracę pt. *Problematyka konstrukcji zbiorowego zarządzania prawami autorskimi na zasadzie powiernictwa*, napisaną pod kierunkiem p. prof. J. B ł e s z y ń s k i e g o;
2. Katarzyna K i r y l c z u k, przedkładając pracę pt. *Wspólnota mieszkaniowa i sposoby prowadzące do jej powstania*, napisaną pod kierunkiem p. prof. A. B r z o z o w s k i e g o;
3. Marta K o t o w s k a, przedkładając pracę pt. *Pełnomocnictwo domniemane w ujęciu umowy zlecenia na podstawie art. 734 § 2 K.C.*, napisaną pod kierunkiem p. prof. J. B ł e s z y ń k i e g o;
4. Renata S t ę p n i e w s k a, przedkładając pracę pt. *Instytucje chroniące jakość przedmiotu świadczenia na podstawie przepisów regulujących umowę o dzieło i przepisów analogicznych*, napisaną pod kierunkiem p. prof. A. B r z o z o w s k i e g o;
5. Anna K u c h a r s k a, przedkładając pracę pt. *Zakaz konkurencji w polskim prawie pracy*, napisaną pod kierunkiem p. dra M. W ł o d a r c z y k a;
6. Robert J a r z y n a, przedkładając pracę pt. *Działalność gospodarcza samorządu terytorialnego*, napisaną pod kierunkiem p. prof. Z. C i e ś l a k a;
7. Artur P i s k o r z, przedkładając pracę pt. *System organizacyjno-prawny ochrony środowiska w Polsce*, napisaną pod kierunkiem p. prof. Z. C i e ś l a k a;